Kadernota 2027

Behandeld in de vergadering van het dagelijks bestuur van 10 december 2025

Recreatieschap Westfriesland

Hoofddoelstelling

(Waartoe is de gemeenschappelijke regeling opgericht?)
Het Recreatieschap Westfriesland heeft als taak de behartiging van de belangen van de recreatie en het landschap in de regio. Het zal deze taak onder meer uitvoeren door:

a. Het ontwikkelen, vaststellen en uitvoeren van het recreatieve beleid, met name van de recreatievisie 'Gezond en aantrekkelijk Westfriesland';
b. Het beheren van de bestaande recreatieterreinen en voorzieningen.

Algemeen

De taken van het Recreatieschap zijn te verdelen in drie hoofdtaken.

Terreinen en voorzieningen
Het Recreatieschap zorgt voor aantrekkelijke recreatieterreinen, primair voor inwoners van de regio, maar ook voor bezoekers van buiten. Het beheert circa 350 hectare natuur-inclusieve recreatieterreinen, waar naast recreatie ook aandacht is voor natuurwaarden en biodiversiteit. Daarnaast beheert het diverse (zwem)locaties en gebieden van derden.

Recreatie verandert continu, net als de recreant. Maatschappelijke en demografische trends spelen hierbij een grote rol: mensen hebben meer vrije tijd, hechten meer waarde aan ontspanning, worden ouder en blijven langer vitaal. Steeds meer mensen beseffen dat recreëren in het groen bewezen goed is voor hun fysieke en mentale gezondheid. Ook technologische ontwikkelingen, zoals e-bikes en digitalisering, beïnvloeden recreatiegedrag. Tegelijkertijd stijgt de vraag naar kwaliteit van terreinen en voorzieningen. Om hieraan te voldoen, moeten deze mee evolueren. Samen met regionale partners werkt het Recreatieschap aan deze opgave.

Netwerken
De tweede taak is het beheren en onderhouden van fiets-, vaar- en wandelnetwerken, bij elkaar goed voor circa 1.000 kilometer. Het beheer richt zich op instandhouding en kwaliteitsbewaking. De recreatievisie 'Gezond en aantrekkelijk Westfriesland' legt bij de uitvoering het accent op verbindingen. Daardoor komt er meer focus op uitbreiding, kwaliteitsverbetering en verdere ontwikkeling van de netwerken.

De regiodekkende netwerken sluiten naadloos aan op die van aangrenzende regio's en vormen samen provinciale en landelijke netwerken, zoals het Wandelnetwerk Noord-Holland, het landelijke fietsknooppuntennetwerk en het sloepennetwerk. Ook LAW-wandelpaden, waaronder het Streekpad Westfriese Omringdijk en langeafstandsroutes voor fietsen zijn opgenomen, zoals de LF-Zuiderzeeroute (met de LF-weekendtocht Westfriese Omringdijk).

Recreatief beleid
De derde taak is de uitvoering van het recreatieve beleid, vastgelegd in de recreatievisie 'Gezond en aantrekkelijk Westfriesland'. Recreatie is belangrijker dan ooit voor een gezonde, aantrekkelijke regio. Bewegen, sporten, ontmoeten en ontspannen in het groen dragen bij aan mentale en fysieke gezondheid, vergroten de waardering voor de omgeving en versterken sociale cohesie. Buitenruimte maakt de regio aantrekkelijk om te wonen en werken en ondersteunt natuur-, biodiversiteits- en klimaatdoelen.

De visie op recreatie in Westfriesland luidt: *'Regio Westfriesland wil inwoners en bezoekers voldoende kwalitatief goede en aantrekkelijke recreatiemogelijkheden bieden. Recreatievoorzieningen brengen plezier én dragen bij aan gezondheid, een fijne leefomgeving en*

opgaven voor natuur, biodiversiteit en klimaat.
Door recreatie integraal mee te nemen in andere ontwikkelingen begint het letterlijk bij de voordeur. Daarnaast wil de regio inzetten op een aantrekkelijk en beleefbaar landschap met natuur- en cultuurwaarden.'

Deze visie geeft richting aan beleid en projecten. Voor het Recreatieschap vormt zij de basis voor uitvoering en nieuw beleid. De ambitie is een toename van groen per huishouden, met extra aandacht voor verbindingen die toegankelijkheid en nabijheid van groen vergroten.
Voor gemeenten en regio is de visie dé onderlegger voor omgevingsplannen en beleidsstukken. Ook dient zij als input voor plannen van provincie, Hoogheemraadschap en belangenorganisaties. Samen werken we aan een regio waar recreatie bijdraagt aan gezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid.

Het Recreatieschap is een vaste partner van gemeenten: het adviseert over recreatieve vraagstukken en behartigt de belangen van recreatie in Westfriesland. Het neemt deel aan diverse overleggen en is gesprekspartner van partijen zoals provincie, Hoogheemraadschap, terreinbeheerders en andere stakeholders.

Doelstellingen: wat willen we bereiken in 2027?

Op het gebied van beheer en onderhoud van terreinen zien we een belangrijke ontwikkeling: in gedragscodes voor natuurbeheer geldt voor het gebruik van de klepelmaaier steeds vaker het principe 'nee, tenzij', omdat klepelmaaien schadelijk is voor de biodiversiteit.
Dit geldt ook voor de gedragscode die het Recreatieschap gebruikt. Formeel is er nog geen verbod op klepelen, maar wel de opgave om de natuur zoveel mogelijk te beschermen. Daarom stoppen we vanaf 2026 – gefaseerd – met klepelmaaien waar dat mogelijk is. In plaats daarvan kiezen we voor natuurvriendelijkere beheermethodes. Het vergroten van biodiversiteit is een van de doelen uit de recreatievisie 'Gezond en aantrekkelijk Westfriesland'.

Voor het beheer en onderhoud van netwerken en voorzieningen zijn er geen andere grote wijzigingen in de doelstellingen ten opzichte van voorgaande jaren.

De uitvoering van de recreatievisie 'Gezond en aantrekkelijk Westfriesland' vormt een grote opgave. Deze ligt niet alleen bij het Recreatieschap Westfriesland maar bij de hele regio. De uitvoering van de visie zal ook (financiële) gevolgen hebben voor de Westfriese gemeenten. In 2026, na de gemeenteraadsverkiezingen, staat een brede discussie gepland over uitvoering van de visie. Daarbij worden uitgangspunten vastgesteld over wie waarvoor (financieel) verantwoordelijk is en hoe de kosten voor het Recreatieschap Westfriesland worden gedekt, bijvoorbeeld via een reserve of een structureel hogere gemeentelijke bijdrage. Dit vraagt om een zorgvuldig traject waarin ook gemeenteraden worden betrokken, via de Planning- & Control-cyclus of aparte overlegtrajecten. Omdat dit traject nog moet plaatsvinden zijn in deze Kadernota geen financiële gevolgen hiervan opgenomen.

In 2027 werkt het Recreatieschap aan projecten uit het uitvoeringsprogramma waarvoor al middelen beschikbaar zijn. Dit zijn projecten die zijn overgeheveld vanuit het uitvoeringsprogramma van het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland. Afhankelijk van de uitkomst van de discussie over de uitvoering van nieuwe projecten, stellen we een programma op. Daarnaast zetten we in op het verankeren van projecten en ambities uit de visie in gemeentelijke, regionale en provinciale plannen en beleid.

Naast de opgaven uit de recreatievisie 'Gezond en aantrekkelijk Westfriesland' wordt het werkveld van het Recreatieschap steeds complexer door autonome ontwikkelingen. Dit vraagt

om een organisatie met voldoende draagkracht en flexibiliteit. Alleen zo kan worden ingespeeld op de toenemende eisen van recreanten, de (door)ontwikkeling van het beheerde areaal en strengere wet- en regelgeving. Dit vereist intensieve planning, uitvoering en coördinatie.

Het is daarom noodzakelijk dat de organisatie meegroeit in de formatie. Gebeurt dit niet, dan gaat dit ten koste van andere taken. Denk aan beleidsontwikkeling en advisering in gemeentelijke en provinciale processen waarin duurzaamheid, variatie in recreatie en participatie centraal staan. Het Recreatieschap vervult deze beleidsmatige en adviserende rol steeds vaker. Dat geldt ook voor gemeente-overstijgende ontwikkelingen die voor de regio van recreatieve waarde zijn. De beleidsrol van het Recreatieschap is daarbij van groot belang als verbinder, expert en katalysator. De benodigde groei is opgenomen in deze Kadernota.

Verwachtingen ten aanzien van 2028 - 2030

De recreatievisie 'Gezond en aantrekkelijk Westfriesland' is een visie richting 2040 en zal daarom ook na 2027 nog relevant zijn. In een intensieve samenwerking met de gemeenten en andere gebiedspartners willen wij vorm gaan geven aan die uitvoering. In 2026 verwachten wij meer helderheid te krijgen over de uitvoering.

Doorontwikkelingen staand beleid

Het Recreatieschap Westfriesland bevindt zich in een dynamisch klimaat. Fysieke ingrepen zoals nieuwe terreinen, uitbreiding van bestaande locaties en de opgaven voor waterberging gaan hand in hand met veranderend provinciaal en regionaal beleid en trends in natuur en recreatie.

Wat gaan we doen	Waarom doen we dit	Wat mag het kosten	Planning
Beheer en onderhoud van de recreatieterreinen	Betreft een kerntaak	Dekking binnen bestaand budget. Kosten personeelsuitbreiding zijn toegevoegd	Continu
Beheer en onderhoud van de recreatieve netwerken	Betreft een kerntaak	Dekking binnen bestaand budget	Continu
Uitvoering van de recreatievisie 'Gezond en aantrekkelijk Westfriesland'	Betreft een kerntaak van het Recreatieschap. De uitvoering van de recreatievisie is een bestuurlijk keuze	Projecten worden gedekt uit de bestemmingsreserve, mits er geen nieuw beleid wordt afgesproken	Continu

Bijlage A. Financiële kengetallen

Indexatie loon- en prijs

Het Recreatieschap Westfriesland hanteert voor de loon- en prijsindexatie de door de Regietafel Noord-Holland-Noord bepaalde cijfers. Voor de begroting 2027 zijn deze bepaald op 5,7% voor de prijsindexatie, 8,4% voor de loonkostenindex en een verhouding van loon- en prijsgevoelige elementen van 70/30. Daarmee komt de stijging van de gemeentelijke bijdrage per inwoner op afgerond 7,6%:

Prijsindexatie	5,7% * 30%	=	1,71%
Loonkostenindex	8,4% * 70%	=	5,88% +
Indexatie:			***7,59%***

Hoogte gemeentelijke bijdrage

Op basis van de genoemde indexering is de gemeentelijke bijdrage verhoogd met € 127.000. Daarnaast is er een extra verhoging van € 93.000 als gevolg van een nieuwe formatieplaats.

Gemeentelijke bijdrage	2026	2027
Totaal	*€ 1.671.000*	*€ 1.891.000*
Per inwoner	*€ 7,60*	*€ 8,56*

Voor de Begroting 2027 zal het inwonersaantal per 1 januari 2026 worden gebruikt om de totale bijdrage per gemeente te bepalen. Omdat dit aantal nu nog niet bekend is, wordt in de tabel in bijlage B gerekend met de inwonersaantallen per 1 september 2025.

Per gemeente is dit als volgt:

Bijdrage per deelnemer 2027		
Deelnemers	**Aantal inwoners 1-9-2025**	**Bijdrage per inwoner € 8,56**
Gemeente Drechterland	20.547	€ 175.700
Gemeente Enkhuizen	18.779	€ 160.700
Gemeente Hoorn	76.124	€ 651.500
Gemeente Koggenland	24.175	€ 206.800
Gemeente Medemblik	46.260	€ 396.000
Gemeente Opmeer	12.729	€ 109.000
Gemeente Stede Broec	22.353	€ 191.300
Totaal	**220.967**	**€ 1.891.000**

Meerjarig

Als gevolg van toenemende rente- en afschrijvingslasten vanuit de reguliere bedrijfsvoering, is voor de jaren 2028 tot en met 2030 een extra bijdrage nodig van respectievelijk € 5.000, € 11.000 en € 12.000 om de begroting meerjarig sluitend te maken.

Rentepercentage investeringen

Voorgesteld wordt voor nieuwe investeringen een rekenrente te hanteren van afgerond 1,44%. Dit is het actuele rentepercentage van de samengestelde rente die het Recreatieschap Westfriesland betaalt.

Risicomanagement/weerstandsvermogen
Het Recreatieschap Westfriesland hanteert conform artikel 3.4 van de Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen voor de hoogte van de Algemene reserve als richtlijn maximaal 2,5% van de lasten.

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (kans/omvang in euro's).

De risico's worden nog geactualiseerd voorafgaand aan het opstellen van de begroting. In de Begroting 2027 zal dit nader uitgewerkt zijn opgenomen.

Flexibele schil/inhuur
In de Kadernota wordt voor 2027 rekening gehouden met een flexibele schil ter hoogte van € 35.000. Deze wordt ingezet voor inhuur voor beheer op piekmomenten.

Post Onvoorzien
Het Recreatieschap Westfriesland streeft naar een post onvoorzien van € 25.000. In de afgelopen boekjaren bleek deze post Onvoorzien echter regelmatig de sluitpost van de begroting en werd een lager bedrag opgenomen. Omdat dit onwenselijk is, is de post Onvoorzien in deze Kadernota voor het streefbedrag opgenomen.

Loonkosten
De loonkosten zijn verhoogd met de index van de Regietafel. De huidige cao loopt tot en met 31 maart 2027. Op basis van de cao zijn de loonkosten van de huidige formatie goed in beeld gebracht. De verwachting is dat de loonkosten in 2027 minder zullen stijgen dan het indexatiecijfer van de Regietafel. Daarom is een bedrag van € 25.000 in de begroting voor 2027 in mindering gebracht. Daarmee blijft nog ruimte over voor een eventuele loonstijging, volgend uit de nieuwe cao, in de laatste drie kwartalen van 2027.

Voor de formatie-uitbreiding is een extra bedrag aan loonkosten voorzien van € 93.000.

Bijlage B. Financiële meerjarenraming

Verloop meerjarenperspectief 2027 – 2030

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	2027	2028	2029	2030
Stand primaire begroting 2027 - 2030				
Lasten	-2.341	-2.376	-2.356	-2.349
Baten	2.282	2.287	2.290	2.289
Mutaties in reserves	59	89	66	60
Geraamd resultaat	0	0	0	0
Wijzigingen nadien (met besluit algemeen bestuur)				
Eindejaarsrapportage 2025	0	0	0	0
Resultaat na wijzigingen nadien	0	0	0	0
Autonome ontwikkelingen / reguliere bedrijfsvoering				
Salarisindexatie[1]	-43	-43	-43	-43
Prijsindexatie	-42	-42	-42	-42
Renteverhoging	-14	-17	-14	-12
Bedrijfsvoering *(inclusief nieuwe maaimethode en formatie-uitbreiding)*	-122	-123	-132	-135
Totaal autonome ontwikkelingen / reguliere bedrijfsvoering	-220	-225	-231	-232
Nieuw beleid[2]				
Uitvoering recreatievisie 'Gezond en aantrekkelijk Westfriesland'		p.m.	p.m.	p.m.
Totaal ingezet / nieuw beleid	0	0	0	0
Totaal aan wijzigingen	-220	-225	-231	-232
Dekkingsmiddelen / ombuigingen				
Toename bijdrage gemeenten	220	225	231	232
Totaal dekkingsmiddelen Kadernota 2027	220	225	231	232
Stand Kadernota voor begroting 2027 – 2030	0	0	0	0

Op bovenstaand overzicht is geen meerjarige indexatie toegepast.

[1] *Zie bijlage A, 'Financiële kengetallen: Loonkosten'*
[2] *Zie kopje 'Doelstellingen: Wat willen we bereiken in 2027?*